

СХВАЛЕНО

Протокол педагогічної ради
Хмельницького спортивного ліцею
№1 від 29.08.2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
спортивного ліцею
_____ Леся ПІДГОРНА
Наказ №__ від 29.08.2025р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
БАЗОВОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (7 - 8 КЛАСИ)
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО СПОРТИВНОГО ЛІЦЕЮ
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Пояснювальна записка.....	3
РОЗДІЛ II. Цілі та завдання освітньої програми	5
РОЗДІЛ III. Організація освітнього процесу	7
РОЗДІЛ IV. Методичні підходи та форми організації	8
РОЗДІЛ V. Навчальний план та його обґрунтування.....	9
РОЗДІЛ VI. Оцінювання навчальних досягнень	16
РОЗДІЛ VII. Психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти	19
РОЗДІЛ VIII. Система внутрішнього забезпечення якості освіти	20
РОЗДІЛ IX. Очікувані результати реалізації освітньої програми для 7-8 класів (базове предметне навчання)	22
Додаток 1. Критерії оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти	
Додаток 2. Орієнтовний перелік інструментів формуального оцінювання	

РОЗДІЛ I. Пояснювальна записка

Повна назва закладу освіти: Хмельницький спортивний ліцей

Тип закладу освіти: комунальний заклад спеціалізованої освіти спортивного профілю, який забезпечує здобуття учнями відповідно базової та повної загальної середньої освіти і поглиблену спортивну підготовку, розвиток спортивних здібностей та обдарувань здобувачів освіти, створює умови для розвитку їх індивідуальних здібностей з метою досягнення високих спортивних результатів та поповнення національних збірних команд у поєднанні із здобуттям відповідної освіти.

Форма власності: комунальна

Засновник (власник): Департамент освіти та науки Хмельницької міської рад

Юридична адреса: 29006, м.Хмельницький, вул. В.Чорновола, 180

Електронна пошта, вебсайт, телефони:

Email: kmsportlyceum@ukr.net

Сайт: <https://kmsanschool.e-schools.info/>

Телефон: 0382 – 64-77-12

Мова освітнього процесу: українська.

Форма здобуття освіти: очна. (Можливість дистанційного навчання в разі потреби.)

Освітній рівень: базова (7 – 9 класи) та повна середня освіта (10 –11 класи). У цьому документі розглядається базове предметне навчання (7-8 класи).

Місія закладу: створення інноваційного, безпечного та доброзичливого освітнього середовища, у якому кожна дитина має змогу розвивати свої здібності, формувати ключові компетентності, критичне мислення та готовність до навчання впродовж життя.

Візія закладу: заклад освіти як простір для гармонійного розвитку компетентної, самостійної, відкритої до світу особистості, яка поважає інших, готова брати відповідальність за себе, свою громаду та майбутнє України.

Освітня програма для основного циклу базової середньої освіти (7–8 класи) розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898(із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022), а також Типових освітніх програм для 7–9 класів, затверджених наказами МОН України (зокрема, від 09.08.2024 № 1120 та іншими чинними нормативно-правовими актами).

Ця програма є продовженням трансформації освіти в межах реформи Нової української школи й спрямована на забезпечення якісного навчального поступу, формування предметних і ключових компетентностей, розвиток самостійності, самосвідомості та відповідального ставлення до навчання і суспільного життя.

Метою програми є формування всебічно розвиненої особистості, здатної до критичного мислення, ефективної комунікації, прийняття зважених рішень, навчання впродовж життя, творчої діяльності та відповідального громадянства. Особливу увагу приділено забезпеченню психоемоційного добробуту, академічної доброчесності, підтримки внутрішньої мотивації до навчання й формуванню навичок XXI століття.

Програма відповідає віковим і соціальним особливостям учнів 13–14 років, які перебувають у періоді інтенсивного особистісного розвитку, пошуку власної ідентичності, становлення світогляду. Навчання в цьому циклі передбачає поглиблення предметного змісту, усвідомлене опанування компетентностей, активне включення учнів у процеси дослідження, проєктування, самостійного планування та командної взаємодії.

У реалізації освітньої програми враховано потреби сучасного здобувача освіти, зокрема:

- розвиток здатності до аналізу, синтезу, критичного мислення та аргументації;
- опанування навичок самоосвіти, самоменеджменту, саморегуляції;
- поглиблення цифрової грамотності та культури безпечної поведінки в інформаційному просторі;
- громадянську, підприємницьку, екологічну свідомість;
- залучення до соціального життя школи, участі в учнівському самоврядуванні, волонтерських, дослідницьких і творчих ініціативах.

Навчання відбувається на основі компетентнісного підходу, з використанням інтеграції, проєктно-дослідницької діяльності, формувального оцінювання, цифрових інструментів і технологій змішаного навчання. Зміст освіти добирається з урахуванням можливостей диференціації, індивідуалізації та надання освітніх послуг відповідно до освітніх потреб кожного учня.

Умови початку навчання за програмою.

Відповідно до наказу директора ліцею «Про організацію і проведення конкурсного відбору до ліцею» та Правил конкурсного відбору учнів до Хмельницького спортивного ліцею проводяться вступні випробування.

Учні, згідно з рейтингом, зараховуються до ліцею відповідно до рішення приймальної комісії на підставі результатів конкурсних випробувань, медичного огляду, співбесіди з членами приймальної комісії.

При виникненні рівної конкурсної ситуації перевагу при зарахуванні отримують учні, які мають кращі результати в обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях у минулому та поточному році.

Особи, які без поважних причин не приступили до занять протягом 10 днів від дня їх початку (до 10 вересня), з ліцею відраховуються. На звільнені місця може проводитися додаткове зарахування за конкурсом осіб, які успішно склали конкурсні випробування і не пройшли за конкурсом на навчання до ліцею.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти закладу можуть розпочинати учні, які на момент зарахування до Хмельницького спортивного ліцею (далі – ліцей), який забезпечує у відповідності п.1.5.

Статуту Хмельницького спортивного ліцею реалізацію освітніх програми на двох ступенях загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти для адаптаційного рівня базової середньої освіти (5-6 роки навчання) й отримали відповідний документ про завершення попереднього рівня освіти (свідectво про здобуття базової середньої освіти частково або повністю).

Особливості визнання результатів навчання окремих категорій учнів:

- для учнів, які повернулись з-за кордону, визнання результатів здійснюється відповідно до рішень педагогічної ради, з урахуванням наказу МОН України від 02.08.2024 № 1093;

- для внутрішньо переміщених осіб — на основі довідок або документів закладів освіти за місцем попереднього перебування;

- у разі відсутності річного оцінювання з окремих предметів, учні проходять оцінювання впродовж I семестру поточного навчального року.

Формат навчання визначається залежно від безпекової ситуації, та може здійснюватися в очній, дистанційній або змішаній формі. Заклад забезпечує технологічну готовність і психолого-педагогічну підтримку учнів до навчання в змінених умовах, організовує освітній процес у тісній співпраці з родинами.

Педагог у цьому циклі виступає фасилітатором і наставником, який сприяє самопізнанню, розвитку навчальної автономії, умінню будувати власну освітню траєкторію, приймати рішення та нести за них відповідальність. Принципи педагогіки партнерства, дитиноцентризму, безпечного середовища залишаються ключовими.

Освітня програма для 7–8 класів забезпечує цілісний розвиток особистості в період середнього шкільного віку, формує готовність до продовження навчання у старшій школі або професійному середовищі, готує учня до життя в демократичному суспільстві, сталого розвитку, соціальної відповідальності та усвідомленого вибору індивідуального життєвого шляху.

РОЗДІЛ II. Цілі та завдання освітньої програми

Мета освітньої програми.

Метою освітньої програми для основного циклу базової середньої освіти (7–8 класи) є забезпечення всебічного інтелектуального, емоційного, соціального та фізичного розвитку учнів, поглиблення й систематизація знань, формування ключових компетентностей і життєвих навичок, що дозволяють орієнтуватися в сучасному світі, свідомо обирати освітній маршрут і бути готовими до продовження навчання в старшій школі або набуття професійної підготовки.

Програма спрямована на створення такого освітнього середовища, в якому учень:

- відчуває підтримку, повагу та зацікавленість;
- здобуває знання свідомо й мотивовано;
- формує навички критичного, аналітичного, креативного мислення;
- розвиває академічну доброчесність, відповідальність, здатність до

саморозвитку та соціальної взаємодії.

Особливий акцент зроблено на розвитку метапредметних умінь, інформаційно-цифрової компетентності, навичок командної роботи, самоосвіти, громадянської свідомості, культури діалогу та вміння приймати виважені рішення в навчальному й життєвому контексті.

Ключові цілі реалізації освітньої програми.

Освітній процес у 7–8 класах орієнтований на:

- поглиблене засвоєння навчального змісту з основних галузей освіти відповідно до державного стандарту;
- розвиток навчальної автономії учня: уміння вчитися, планувати, здійснювати самоконтроль, ставити цілі й оцінювати досягнення;
- формування життєво важливих компетентностей — зокрема, комунікативної, соціальної, громадянської, екологічної, цифрової, фінансової та медіаграмотності;
- усвідомлення власної ролі в суспільстві, формування етичної поведінки, поваги до прав людини, демократичних цінностей та різноманіття;
- розвиток психологічної стійкості, емоційного інтелекту, вміння керувати емоціями та взаємодіяти з однолітками й дорослими;
- реалізацію принципів академічної доброчесності, поваги до авторства, чесного здобуття результатів;
- підтримку пізнавального інтересу через дослідницьку діяльність, проекти, STEM-підходи, міжпредметну інтеграцію та візуалізацію знань.

Навчання у 7–8 класах поступово готує учня до усвідомленого вибору освітньої траєкторії, фахового самовизначення, готовності до самостійного життя й відповідальності.

Завдання освітньої програми.

1. Забезпечити якісний перехід до рівня поглибленого навчання з урахуванням вікових, психофізіологічних особливостей підлітків.
2. Поглибити засвоєння навчального матеріалу, сприяти системному розвитку мислення, вмінню обґрунтовувати судження, аналізувати й синтезувати інформацію.
3. Формувати навчальну самостійність, відповідальність за власні досягнення, уміння самостійно здобувати знання, виявляти ініціативу.
4. Розвивати ключові компетентності, визначені Державним стандартом базової середньої освіти, через застосування різноманітних освітніх методик і технологій.
5. Забезпечити реалізацію компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інклюзивного й емоційно безпечного підходів до навчання.
6. Стимулювати розвиток навичок критичного, логічного й креативного мислення, цифрової грамотності, уміння працювати в команді.
7. Підтримувати соціально-емоційний розвиток, навчати мирного врегулювання конфліктів, розвитку емпатії, навичок конструктивної комунікації.
8. Формувати навички здорового способу життя, екологічну свідомість, відповідальне користування ресурсами, медіа- та інформаційну грамотність.
9. Поглиблювати співпрацю з родинами учнів як партнерами у формуванні

цілісної особистості та зміцненні освітнього середовища.

РОЗДІЛ III. Організація освітнього процесу

Освітній процес у закладі освіти, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Організація освітнього процесу в 7–8 класах здійснюється відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, Концепції Нової української школи та з урахуванням вікових, психологічних і соціальних особливостей підлітків. Цей період характеризується зростаючою потребою в самостійності, визнанні, самореалізації, а також здатністю до абстрактного мислення, аналізу й рефлексії.

Навчання в 7–8 класах передбачає ускладнення змісту освіти, розширення предметної спеціалізації, поглиблення компетентностей і поступову підготовку учнів до вибору індивідуальної освітньої траєкторії в старшій школі. Освітній процес спрямований на формування здатності до самостійного здобуття знань, уміння організовувати власну діяльність, працювати в команді, ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до навчання та соціальної взаємодії.

Навчальний рік триває не менше 175 навчальних днів і організовується відповідно до структури, затвердженої педагогічною радою. Освітній процес здійснюється за п'ятиденним робочим тижнем. Тривалість одного уроку — 45 хвилин. Обов'язково забезпечуються перерви для активного відпочинку, змін діяльності, профілактики втомлюваності, а також урізноманітнення навантаження протягом тижня.

У 7–8 класах зростає роль предметного навчання. Учні працюють з фахівцями з окремих предметів, що сприяє глибшому зануренню в предметну галузь, формуванню академічної культури, навичок самоорганізації та відповідальності за результати навчання.

Значна увага приділяється розвитку навчальної автономії: учні навчаються планувати діяльність, користуватися календарно-тематичними планами, маршрутними картами, опановують навички самооцінювання, взаємооцінювання, ведення портфоліо. Формувальне оцінювання є невід'ємною складовою навчального процесу й використовується як інструмент зростання, а не лише контролю.

Освітній простір організовується з урахуванням принципів безпечності, функціональності, цифрової відкритості. Кабінети оснащуються технікою для інтеграції цифрових технологій у навчання. Використовуються Google Workspace for Education, інтерактивні вправи, хмарні сервіси, цифрові інструменти для створення карт знань, проєктів, презентацій, візуалізацій, аналітики.

Інтерактивні методики — дослідження, дебати, STEM-підходи, навчальні проєкти, кейси, симуляції, соціальні ініціативи — стають основою для формування критичного й креативного мислення, медіаграмотності, навичок

публічного виступу, роботи з інформацією.

У 7–8 класах учитель виконує функцію не лише викладача, а й наставника, ментора, модератора освітнього процесу. Він допомагає учням у виборі шляхів досягнення навчальних цілей, формує культуру співпраці, підтримує емоційний баланс, стимулює до саморозвитку.

Взаємодія з батьками (законними представниками) зберігається як важливий чинник освітнього успіху: проводяться зустрічі, тренінги, залучення до спільних проєктів, моніторинг емоційного стану учнів, обговорення динаміки їх навчального прогресу.

Організація освітнього процесу в 7–8 класах базується на принципах дитиноцентризму, гнучкості, компетентнісного підходу та партнерства, створює умови для формування освіченої, етично зрілої, соціально відповідальної та успішної особистості, готової до подальшого навчання й самореалізації.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року №808) якщо у класі більше 27 учнів, клас ділиться на групи під час вивчення української та іноземної мов, а під час проведення занять з інформатики – дві групи з кількістю не менше 8 учнів у кожній.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

РОЗДІЛ IV. Методичні підходи та форми організації

Освітній процес у 7–8 класах організовується на основі компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, інклюзивного, інтегрованого та міждисциплінарного підходів, які відповідають Державному стандарту базової середньої освіти. Ці підходи забезпечують умови для подальшого інтелектуального зростання, розвитку самостійності, навчальної відповідальності, критичного мислення та соціальної активності учнів підліткового віку.

Особистісно орієнтований підхід передбачає глибше врахування індивідуального стилю навчання, інтересів, навчального темпу, мотиваційної сфери кожного учня. У центрі освітнього процесу — особистість школяра, його унікальний досвід, потреби, прагнення до самореалізації. Учитель виконує роль тьютора, ментора, фасилітатора, який підтримує автономію учнів, розвиток рефлексії та здатність до свідомого навчання.

Компетентнісний підхід орієнтує навчання не лише на предметні знання, а й на формування життєвих навичок. Особлива увага приділяється здатності застосовувати знання в реальних ситуаціях, ухвалювати обґрунтовані рішення, співпрацювати, вирішувати проблеми, комунікувати в різних контекстах. Учні опановують навички самоменеджменту, цілепокладання, управління часом,

інформаційної та цифрової грамотності.

Діяльнісний підхід реалізується через активні та інтерактивні форми навчання: навчальні кейси, проекти, дискусії, мінідослідження, STEM- і STEAM-підходи, творчу діяльність, цифрові симуляції. Учні аналізують проблеми, створюють рішення, проводять експерименти, презентують результати, навчаються в дії, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу.

Інтегрований та міждисциплінарний підходи реалізуються через створення міжпредметних зв'язків, інтегрованих курсів, тематичних тижнів, комплексних навчальних проєктів. Такі підходи сприяють цілісному баченню світу, поєднанню знань із різних галузей, розвитку системного, критичного та логічного мислення.

Навчання в 7–8 класах передбачає високий рівень когнітивного навантаження, розвиток академічної культури та аналітичного мислення. Методи навчання спрямовані на поглиблення змісту, осмислену роботу з інформацією, формування особистої освітньої траєкторії. Переважають:

- дослідницькі й проблемно-орієнтовані завдання;
- аналіз джерел, створення медіаконтенту, інфографіки, ментальних карт;
- практикуми, майстер-класи, дебати, диспути, фахові воркшопи;
- цифрові освітні платформи, онлайн-сервіси для тестування, рефлексії, креативної роботи.

Особливу увагу приділено самостійному та командному навчанню: учні виконують індивідуальні та колективні проєкти, ведуть щоденники навчання, складають карти прогресу, беруть участь у само- й взаємооцінюванні. Рефлексивні практики є ключовим елементом: вони формують здатність аналізувати себе як суб'єкта навчання, виявляти труднощі, планувати шляхи їх подолання.

Форми організації навчання включають:

- індивідуальну, групову, проєктну, парну, фронтальну роботу;
- диференційовані та рівневі завдання;
- навчальні дослідження, творчі студії, хакатони, дебати;
- інтерактивні й цифрові вправи, онлайн-курси, віртуальні екскурсії;
- інтердисциплінарні тижні, STEM-дні, освітні марафони.

Ранкові зустрічі еволюціонують у ментальні практики, щотижневі рефлексійні сесії, фокус-групи, колективні обговорення, які сприяють згуртуванню класного колективу, розвитку емоційної зрілості, навичок ефективної комунікації, створенню сприятливого навчального клімату.

Методичні підходи та організація освітнього процесу в 7–8 класах створюють умови для інтенсивного розвитку особистості, реалізації потенціалу кожного учня, набуття ними ключових компетентностей, необхідних для життя, подальшого навчання та активної громадянської позиції.

РОЗДІЛ V. Навчальний план та його обґрунтування

1. Обрана модель освітньої програми

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої

освіти, затверджена наказом МОН України від 19.02.2021 №235 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 1120 від 09.08.2024)

2. Тривалість навчального року

Навчальні заняття організовуються впродовж 35 навчальних тижнів. Канікули проводяться відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» – не менше 30 календарних днів, графік затверджується педагогічною радою закладу.

Структура 2025/2026 навчального року

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – із 1 вересня по 22 грудня 2025 року;

II семестр – із 04 січня по 29 травня 2026 року.

Канікули:

осінні – з 27 жовтня по 2 листопада 2025 року;

зимові – з 23 грудня 2025 року по 03 січня 2026 року;

весняні – з 23 березня по 29 березня 2026 року.

Останній дзвоник: 29 травня 2026 року.

3. Тривалість уроку

Заняття в закладі розпочинається не раніше 08:00 год. (п. 9.10 ДСанПіН 5.5.2.008-01).

У 7-8 класах уроки тривають 45 хвилин. Перерви між уроками становлять 10 хвилин. Після третього уроку є велика перерва тривалістю 30 хвилин.

Тривалість уроків, перерв між уроками при організації дистанційного навчання регламентується Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25 вересня 2020 року №2205 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОЗ від 01.08.2022р. №1371) та іншими законодавчими актами у сфері охорони здоров'я.

4. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні, його розподіл між освітніми галузями та роками навчання

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи) на 2025/2026 навчальний рік становить:

- для здобувачів освіти 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік;
- для здобувачів освіти 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік;

Перелік освітніх галузей 7-8 класів: мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, мистецька, фізична культура.

5. Навчальний план

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти.

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-

інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів» у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року № 808 та Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти.

Загальні коментарі до плану

1. Навчальний план для учнів 7 - 8 класів (предметного навчання базової середньої освіти) сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235 зі змінами від 09.08.2024р. № 1120) та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 7 - 8 класів (Таблиця 1 освітньої програми закладу).

2. Кількість навчальних годин для вивчення української мови виділена у відповідності до четвертого абзацу третьої частини статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

3. Запроваджується інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

4. Інтегрований курс «Мистецтво» буде вивчатися як два предмети: образотворче мистецтво та музичне мистецтво.

5. Інтегрований курс громадянської та історичної освітньої галузі буде вивчатися як три предмети: історія України, всесвітня історія та громадянська освіта.

6. Зменшено фізичну культуру до 1 год. Оскільки учні, крім виконання навчального плану базових предметів, виконують навчальний план з видів спорту для спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю та з метою недопущення перевантаження учнів, за рішенням педагогічної ради закладу освіти від 29.08.2025 року протокол №1, перерозподіляються наступним чином:

- 0,5 години на вивчення вибіркового освітнього компоненту *«Основи олімпійських знань»*, який має на меті сприяти розвитку історичної свідомості, розумінню завдань, що стоять перед українськими спортсменами, критичному осмисленню минулого та прогнозуванню майбутнього; вихованню громадянської свідомості, гідності та честі.
- 0,5 години на вивчення інтегрованого курсу «Безпековий практикум»
- 1 година фізичної культури на навчально-тренувальні заняття.

Програмовий матеріал реалізується за рахунок відповідних програм з видів спорту, що практикуються в ліцеї. За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчально-спортивної діяльності.

7. Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами розподілені між:

	7 клас	8 клас
мовно-літературна галузь	1	1
математична	1	1
природнича	-	-
громадянська та історична	0,5	-
соціальна здоров'язбережувальна	1	1
інформатична	1	0,5
мистецька	1	1
інтегрований курс «Шлях до зрілості людини»	1	1
Хмельницькознавство	-	1
Всього	6,5	6,5

8. Години навчальних предметів робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5, 1,5) викладатимуться впродовж навчального року концентровано: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – через тиждень.

Загальний обсяг навчального навантаження у циклі базового предметного навчання базової середньої освіти (7 - 8 класи) складає 2275 годин/навчальний рік.

Робочий навчальний план
для 7 – 8 класів НУШ з українською мовою навчання
на 2025/2026

Навчальний план розроблений відповідно до наказу МОН України від 19.02.2021 року №235 (додаток №3) зі змінами від 09.08.2024 року №1120.

Таблиця 1

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень				
		7-А	7-Б	8-А	8-Б	8-В
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3	3
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1	1	1
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3	3	3
Математична	Алгебра	3	3	3	3	3
	Геометрія	2	2	2	2	2
Природнича	Біологія	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2
	Фізика	2	2	2	2	2
	Хімія	1	1	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	2	2	1,5	1,5	1,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Історія України	1	1	1	1	1
	Всесвітня історія	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Громадянська освіта	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2	2
Технологічна	Технології	1	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»					
	- Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
	- Музичне мистецтво	1	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3-2	3-2	3-2	3-2	3-2
Вивчення вибірових освітніх компонентів		2	2	3	3	3
Основи олімпійських знань		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Безпековий практикум		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Шлях до зрілості людини		1	1	1	1	1
Хмельницькознавство		-	-	1	1	1
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		34	34	35	35	35
Гранично допустиме навчальне навантаження(без урахування годин фізичної культури)		32+1	32+1	33+1	33+1	33+1

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних модельних навчальних програмах. (Таблиця 2)

Загальні коментарі до модельних навчальних програм

1. На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчителем закладу освіти складається календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем ліцею у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу освіти є неприпустимим.

2. Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі закладу.

3. Автономія вчителя забезпечується розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

4. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховує при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

5. Адміністрація ліцею або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Модельні навчальні програми

Таблиця 2

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	Автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7 - 9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 7 -9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О. А., Тригуб І. А.

	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.
Математична	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Природнича	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.
	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О.О.
	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В.
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи»	Щупак І. Я., Посуňко А. С., Бакка Т. В. та інші

	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи»	Бурлака О. В., Желіба О. В. та інші
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-7 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пасічник О.В., Козак Л.З., Ворожбит А.В.
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Масол Л.М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженов Є.В., Бідний М.В., Ребрина А.А., Данільченко В.О., Коломєць Г.А., Дутчак М.В

РОЗДІЛ VI. Оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання навчальних досягнень учнів 7–8 класів здійснюється відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, рекомендацій МОН України (зокрема, наказу від 02.08.2024 № 1093), принципів академічної доброчесності та підходів Нової української школи. **(Додаток 1)**

Основна мета оцінювання — підтримка внутрішньої мотивації до навчання, розвиток навчальної автономії учнів, формування навичок саморефлексії, відповідального ставлення до результатів власної діяльності.

У 7–8 класах учні перебувають у періоді основного циклу базової школи, тому система оцінювання поступово набуває більш академічного характеру, з посиленням вимог до об'єктивності, системності та самостійності. Оцінювання поєднує формувальний, поточний та підсумковий компоненти, будуючи цілісну траєкторію навчального поступу.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів академічної доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат

такої навчальної діяльності. Оцінювання результатів навчання може здійснюватися очно або дистанційно, в синхронному або асинхронному режимі. Результати оцінювання фіксуються у класних журналах.

Основні принципи оцінювання:

- **Дитиноцентричність** — урахування індивідуальних можливостей, стилю навчання та інтересів учня.
- **Прозорість і доступність** — чітке формулювання й обговорення критеріїв оцінювання з учнями та батьками.
- **Регулярність і послідовність** — оцінювання є системною складовою освітнього процесу.
- **Фокус на поступі** — важливими є не лише результати, а й динаміка особистого зростання.
- **Формування навчальної відповідальності** — учень бере участь в оцінюванні власної роботи, усвідомлює свої успіхи та зони розвитку.
- **Відповідність вимогам академічної доброчесності** — оцінювання сприяє чесному ставленню до навчального процесу.

Підходи до оцінювання:

1. Формувальне оцінювання

Використовується на постійній основі з метою підтримки індивідуального розвитку учня та саморегуляції в навчанні. Реалізується через:

- зворотний зв'язок (усний, письмовий, цифровий);
- самооцінювання і взаємооцінювання;
- оцінювання за критеріями успіху та чек-листами;
- використання ментальних карт, щоденників рефлексії, карт навчального поступу;
- рефлексійні техніки (рефлексійні кола, картки емоцій тощо);
- електронні форми зворотного зв'язку (Google Forms, Jamboard, Padlet тощо).

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку. *(Додаток 2)*

2. Поточне оцінювання

Фіксує навчальну активність учнів на уроці, рівень засвоєння теми, участь у проєктній, практичній або творчій діяльності. Включає:

- оцінювання усної/письмової роботи, активності, робіт у групах;
- електронне тестування, завдання на освітніх платформах;
- оцінювання домашніх завдань;
- відображення результатів у класному журналі за 12-бальною шкалою.

3. Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу,

розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

4. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних,
- самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом навчального року.

Коригування річної оцінки не проводиться. Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Підсумкове оцінювання проводиться за критеріальною системою відповідно до рівнів: **високий (10–12 балів), достатній (7–9), середній (4–6), початковий (1–3).**

Особливості оцінювання в 7–8 класах:

- Поглиблюється роль **учнівської рефлексії** — учні ведуть щоденники цілей, портфоліо, беруть участь у власному оцінюванні.
- Зростає частка **проєктного та проблемно-орієнтованого оцінювання**, що сприяє застосуванню знань у нових контекстах.
- Залучаються цифрові інструменти для проведення формувального та підсумкового оцінювання (LearningApps, Classtime, Wordwall, Canva, Genially тощо).
- **Домашні завдання** оцінюються не лише за правильність, а й за самостійність, змістовність, відповідальність щодо термінів виконання.

Форми зворотного зв'язку:

- Індивідуальні бесіди щодо навчального поступу;
- Графіки, таблиці, візуалізації досягнень;
- Щоденники, цифрові платформи (Google Classroom);

- Презентація результатів учнівських проєктів, уроки на запрошення;
- Тематичні консультації, зворотний зв'язок у форматі рефлексійного листа.

Співпраця з батьками:

- Доступ до оцінювання через електронні платформи (за можливості);
- Регулярне інформування про успіхи й труднощі учня;
- Проведення зустрічей за участі вчителів, батьків, психолога, вихователя класу;
- Залучення до обговорення навчального поступу та формування індивідуальних траєкторій підтримки дитини.

Оцінювання в 7–8 класах забезпечує не лише контроль, а й розвиток самостійності, академічної відповідальності та усвідомленого ставлення до навчання. Воно є важливим інструментом індивідуалізації освітнього процесу та підготовки учнів до наступного етапу освіти.

РОЗДІЛ VII. Психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти

У 7–8 класах психолого-педагогічний супровід є необхідною умовою забезпечення психологічного комфорту, емоційної безпеки та особистісного розвитку підлітків у критично важливий період їхнього становлення. Саме на цьому етапі відбуваються суттєві фізіологічні, когнітивні та соціальні зміни, які впливають на сприйняття себе, навчання, стосунки з дорослими та однолітками. Підлітковий вік супроводжується потребою у визнанні, зростанням внутрішньої автономії, бажанням самовираження й часто — підвищеною чутливістю до оцінок і зовнішнього тиску. Усе це визначає важливість системної, гнучкої та індивідуалізованої підтримки кожного учня в межах цілісного освітнього процесу.

Організація супроводу в 7–8 класах спрямована на створення безпечного, стабільного й мотивуючого середовища, у якому учні можуть вільно висловлювати себе, помилятися без страху бути осудженими, спілкуватися з дорослими на рівних, розвивати внутрішню дисципліну, а не зовнішню підконтрольність. Психолог, педагог-організатор, класний керівник, куратор класу, соціальний педагог, учителі-предметники та адміністрація мають спільно забезпечувати цілісну стратегію супроводу, яка охоплює когнітивну, емоційну, соціальну та поведінкову сфери.

У цьому віці супровід зосереджується не лише на адаптації, як це було в молодших класах, а й на розвитку емоційної зрілості, самосвідомості, життєвих навичок і відповідального ставлення до навчання. Учня потрібна допомога у визначенні особистих цілей, пріоритетів, навчального стилю, а також підтримка у збереженні мотивації в умовах зростаючої складності шкільних вимог. Педагогічний супровід спрямований на зміцнення віри підлітків у власні сили, розвиток самоповаги, вміння будувати здорові соціальні зв'язки, долати труднощі та робити свідомий вибір.

Особливу увагу приділено профілактиці шкільної дезадаптації, булінгу, емоційного вигорання та високого рівня тривожності. Регулярний моніторинг

психоемоційного стану, індивідуальні й групові консультації, впровадження елементів соціально-емоційного навчання стають інструментами підтримки учнів у складних періодах. Психологічні тренінги, майстерки, ментальні практики, кола довіри, години класного керівника з фокусом на цінності, спілкування та життєві орієнтири дозволяють створити атмосферу взаємної поваги й прийняття.

Для багатьох учнів 7–8 класів важливою є підтримка у формуванні здорової самооцінки, ідентичності, вміння протистояти соціальному тиску, орієнтуватися у власних почуттях, формулювати свої бажання та цілі. Саме через рефлексійні практики — такі як емоційні щоденники, карти ресурсів, щотижневі індикатори емоційного стану — учні вчаться бачити зв'язок між внутрішнім станом і зовнішньою поведінкою, шукати способи саморегуляції, визначати власні сильні сторони.

У класних колективах активно розвиваються практики командної роботи, взаємопідтримки, емпатійного слухання. Класні керівники створюють простір, у якому можна обговорювати важливі теми: самореалізацію, конфлікти, емоції, вибір, відчуття тиску, стрес, медіа, особисті кордони. Таке спілкування не лише сприяє згуртованості, а й навчає дітей розмовляти про складне.

Не менш важливою є робота з батьками, які в підлітковому віці часто опиняються в ситуації непорозуміння з дітьми. Психолого-педагогічна підтримка передбачає регулярні індивідуальні зустрічі, просвітницькі заходи, консультативну допомогу щодо особливостей вікового розвитку, спілкування, кризових моментів. Школа виступає партнером батьків у процесі становлення особистості дитини, а не лише контролюючою інституцією.

Таким чином, психолого-педагогічний супровід у 7–8 класах є не лише інструментом допомоги, а частиною культури закладу освіти. Він спрямований на створення умов, у яких підлітки почуваються захищено, почутими, гідними та здатними впливати на своє життя. Це простір, де дитина не лише навчається, а й дорослішає, зростає у власному темпі, розвиває стійкість до викликів та усвідомлює свою цінність у світі.

РОЗДІЛ VIII. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

У 7–8 класах функціонує цілісна, системна та гнучка модель внутрішнього забезпечення якості освіти, яка охоплює всі напрями діяльності закладу: освітню, виховну, тренувальну, організаційно-управлінську та цифрову. Основна мета — забезпечити якість базової середньої освіти відповідно до Державного стандарту, підтримуючи індивідуальні освітні траєкторії та створюючи умови для гармонійного розвитку кожного учня.

У 7–8 класах акцент системи зміщується від адаптації до поглиблення академічної самостійності, розвитку рефлексивного мислення, профорієнтаційної свідомості, громадянської позиції та готовності до подальшого освітнього шляху. Учень стає суб'єктом власного навчання, а система СВЗЯО — механізмом підтримки цього процесу.

Основні напрямки роботи системи:

- **Моніторинг академічної успішності:** динаміка оцінок, участь у

конкурсах і проєктах, результати контрольних, онлайн-діагностик, рефлексійних аркушів.

- **Якість викладання:** аналіз методичної грамотності вчителів, взаємовідвідування, цифрові портфоліо, зворотний зв'язок від учнів і колег.

- **Психоемоційний супровід:** анкетування учнів, зустрічі з психологом, профілактика вигорання та тривожності, розвиток навичок саморегуляції.

- **Індивідуалізація навчання:** освітні траєкторії, вибіркові модулі, адаптації та супровід перехідного віку.

- **Профорієнтаційна складова:** профдіагностика, зустрічі з професіоналами, профільні дні.

- **Інтеграція цифрових рішень:** аналітика в *Google Workspace for Education*, застосування EdTech-ресурсів, самооцінювання через електронні форми.

Внутрішній моніторинг у 7–8 класах охоплює:

- *Аналіз рівня сформованості ключових компетентностей* та здатності учнів застосовувати знання в нестандартних ситуаціях;

- *Контроль дотримання академічної доброчесності* у проєктній, дослідницькій і письмовій діяльності;

- *Вивчення освітніх запитів учнів*, у тому числі щодо вибору профілю старшої школи;

- *Оцінку ефективності форм навчання* — традиційного, дистанційного, змішаного.

Педагогічна команда відіграє ключову роль у системі:

- бере участь у щорічному самооцінюванні;
- веде педагогічні кейси учнів, спостерігає та аналізує розвиток навичок і потенціалу;

- впроваджує інновації (STEM, дебати, кейс-уроки, освітній коучинг);
- обмінюється досвідом через інтервізії, EdCamp-и, педагогічні ради;
- фіксує динаміку в електронних аналітичних звітах, використовує чек-листи, карти прогресу.

Співпраця з родинами в 7–8 класах поглиблюється:

- батьки запрошуються до обговорення результатів моніторингу;
- реалізуються родинні освітні проєкти ("Батьківський урок", "Сімейна професія");

- проводяться консультації з питань профорієнтації, цифрової безпеки, психоемоційного стану;

- функціонують канали зворотного зв'язку (електронні форми, щомісячні бріфи, батьківські форуми).

Самооцінювання як складова розвитку:

Щороку проводиться внутрішній аудит якості за напрямками:

- реалізація програми базової освіти;
- психоемоційне благополуччя учнів;
- участь учнів у школах самоврядування;
- забезпечення цифрової рівності та доступності;
- робота з освітніми втратами.

Аналітичний звіт за результатами обговорюється на педагогічній раді, а висновки враховуються при формуванні річного плану покращення якості освіти.

Таким чином, система внутрішнього забезпечення якості освіти в 7–8 класах розглядається як простір професійної співпраці, розвитку педагогіки партнерства, аналізу освітніх процесів і пошуку оптимальних рішень для досягнення академічного та особистісного успіху кожного учня. Вона підтримує стратегічне бачення розвитку школи, забезпечує сталість змін, відкритість до інновацій і є запорукою освітнього зростання всіх учасників навчального процесу.

РОЗДІЛ IX. Очікувані результати реалізації освітньої програми для 7-8 класів (базове предметне навчання)

Основний цикл базової середньої освіти охоплює 7–8 класи та є ключовим етапом формування академічної зрілості, пізнавальної самостійності, соціальної активності та здатності учня до особистісного самовизначення. Саме в цей період учні проходять активну фазу переосмислення себе, свого місця в суспільстві, світі знань і взаємодій.

Очікувані результати реалізації освітньої програми в 7–8 класах є багатовекторними, комплексними, і охоплюють академічну, соціальну, емоційну, комунікативну та громадянську складові розвитку особистості. Вони ґрунтуються на положеннях Державного стандарту базової середньої освіти та реалізуються через предметний, метапредметний і особистісний виміри.

У результаті проходження основного циклу базової освіти учень:

- Демонструє сформовану навчальну автономію: вміє самостійно організовувати навчання, ставити цілі, планувати й аналізувати хід і результати своєї діяльності, використовувати навчальні стратегії, джерела, інструменти, у тому числі цифрові.

- Засвоює поглиблені предметні знання з усіх освітніх галузей та здатен інтегрувати їх у міжпредметному, практичному й особистісному контекстах. Володіє науковими поняттями, вміє їх пояснювати, обґрунтовувати і застосовувати до вирішення проблем.

- Критично аналізує інформацію, ставить запитання до змісту, відрізняє факти від суджень, шукає докази, виявляє причинно-наслідкові зв'язки, формулює обґрунтовану позицію, аргументує власну думку.

- Розв'язує комплексні задачі, досліджує явища, проводить спостереження, робить висновки, презентує результати роботи у різних формах: письмово, усно, візуально, цифрово.

- Використовує математичні моделі, формули, таблиці, діаграми, статистичні дані для обґрунтування власних міркувань у навчальних і життєвих ситуаціях.

- Бере активну участь у командній роботі, проявляє ініціативність, відповідальність за спільний результат, вміє домовлятися, узгоджувати дії, розв'язувати конфлікти конструктивно.

- Сформовано навички громадянської активності: учень знає свої права

й обов'язки, виявляє повагу до гідності інших, активно залучається до громадських ініціатив, діяльності учнівського самоврядування, проєктів.

- Ефективно комунікує в різних форматах: усно й письмово, державною та іноземними мовами, через цифрові засоби, з урахуванням аудиторії та мети комунікації.

- Уміє працювати з інформацією: добирає достовірні джерела, аналізує й синтезує дані, дотримується авторського права, поводить етично в цифровому середовищі.

- Практикує саморефлексію та самооцінювання, розуміє власні сильні сторони, ставить реалістичні цілі, знає, коли звертатися по допомогу та як коригувати навчальні стратегії.

- Сприймає навчання як процес особистісного зростання, розуміє його значення для майбутнього, пов'язує здобуті знання з реальним світом, приймає рішення з урахуванням власних інтересів і здібностей.

- Дотримується принципів академічної доброчесності, відповідально ставиться до завдань, не допускає плагіату, шахрайства, визнає помилки та прагне виправляти їх.

- Виявляє емоційну стійкість, стресостійкість, розпізнає свої емоції, контролює імпульси, дотримується здорового способу життя, знає основи психологічної саморегуляції.

- Проявляє екологічну свідомість, турбується про довкілля, бере участь у природоохоронних ініціативах, розуміє глобальні виклики й значення сталого розвитку.

- Сприймає різноманіття, поважає інших незалежно від їхніх переконань, зовнішності, національності, статі, віку, вміє співіснувати у полікультурному середовищі.

Результати реалізації освітньої програми також простежуються через:

- активну участь учнів у проєктній, волонтерській, творчій, дослідницькій діяльності;

- презентації особистісного поступу (портфоліо, виступи, участь у дебатах, конкурсах);

- використання сучасних цифрових інструментів для організації навчання, комунікації та самовираження;

- готовність до профільного навчання або переходу до інших моделей здобуття освіти.

Очікуваним результатом реалізації програми для 7–8 класів є формування в учня цілісної освітньої, громадянської, особистісної і професійної ідентичності. Учень завершує базову середню освіту як активна, самостійна, відповідальна особистість, здатна робити свідомий вибір, співпрацювати з іншими, адаптуватися до змін і продовжити своє навчання в умовах складного, швидкоплинного світу.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК
ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО
ОЦІНЮВАННЯ**

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Учитель проводить перевірку рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підбрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання.
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо.
3	Візьми і передай	Проводиться спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учитель пропонує учням стати у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється.
5	Газетний заголовок	Учні вигадують газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку вивчають та передають основну ідею події
6	Гра в кубик	Учитель показує 6 запитань до уроку. Об'єднує учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати.
7	Доповни думку	Учитель проводить письмову перевірку розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні.
8	Есе «хвилинка»	Учитель задає питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну- дві хвилини.

9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене.
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі.
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання вчителя «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+). Учні класифікують отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо.
14	Концептуальна карта	Учителем впроваджується будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття.
15	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Варіант однихвилинки. Учитель запитує учнів (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
16	Перевірка Неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно».
17	Перефразування	Учні мають висловити основну ідею уроку чи щойно поясненої теми.

18	Підбиття підсумків	Учителем проводиться форма роздумів одразу після певного виду роботи.
19	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _ виглядає як __ тому що _____.
20	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі учитель присвоює окрему літеру алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою.
21	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання.
22	Підсумок одним реченням	Учитель пропонує учням написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми.
23	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.
24	Подумай – запиши – обговори в парі - поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу.
25	Подумай – розкажи в парі	Учитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Учитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі.
26	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу за вибором
27	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення.
28	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки.

29	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань.
30	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити»(наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____»(наприклад, помахати рукою)
31	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео.
32	Сортування слів	Учитель роздає учням набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями.
33	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
34	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження за списком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження.
35	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять за типами тестових завдань: Декілька правильних варіантівПравильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
36	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учитель проводить з учнями зворотний зв'язок. Учні показують колір, що відповідає рівню розуміння.
37	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____ Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____?

38	Учнівська конференція	Учитель проводить бесіду з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння.
39	Хто швидше?	Учитель пропонує учням провести роботу в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає.
40	Швидкий запис	Учитель пропонує учням відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження.
41	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюсяпогоджуюся повністю погоджуюся.

В Освітній програмі

Хмельницького спортивного ліцею на
2024/2025 навчальний рік пронумеровано,
прошнуровано

23 (двадцять три) сторінки

Директор ліцею _____ Леся ПІДГОРНА